EXTRAORDINARA INVENȚIE a PROFESORULUI UMNOV

Reportaj colectiv de
ION ŞEINESCU, SERGIU SAMARIAN, MARIUS CODEANU şi JEAN GROSSU

In laborator era semi-obscuritate. Lumina săracă a soarelui de iarnă trecând prin cristalele groase ale plafonului transparent, nu reuşea decât să dea contururi şi umbre fantastice nenumăratelor obiecte ciudate, înşirate pe toate mesele. Incăperea avea aspectul unui vechi turn de castel, în care un alchimist din alte vremuri îşi pierde nopţile în căutarea pietrei filosofale.

Profesorul UMNOV nu căuta lucruri imposibile. In după amiaza aceasta de ajun de Crăciun, era fericit. Răsturnat în scaunul cu resort, privea cu satisfacţie la prima lui invenţie aceea care deschidea drumul în viitor oricărui căutător de lucruri noui. In cercul de lumină

al lămpii de pe birou, se afla o cutie mare de metal, cu butoane şi scală ca un aparat de radio, având însă un ecran de pânză argintie. Profesorul Umnov avea tot dreptul să fie mulţumit. In faţa lui, pe acest birou atât de familiar pe care îşi rezemase de atâtea ori coatele, frământându-şi mintea în căutarea soluţiilor juste, se afla primul televizor la mare distanţă din lume. De câte ori i se păruse că nu va putea ajunge la nimic, că toată truda e zadarnică! Dar perseverase... Zâmbi amuzat. Perseverenţa aceasta se datora în cea mai mare parte încăpăţânării lui SERGHEI... Ce băiat dârz! De luni de zile îi repeta în fiecare zi, că prima dată când DINAMO va mai juca în străinătate, aparatul trebue să fie gata ca să poată asista şi el la match.

— Footballul trebue să-l vezi tăticule, spunea el mereu şi trebuia să recunoască evidenta dreptate a acestei afirmaţii.

— Ei, astă-seară Serghei o să fie fericit, îşi zise Andrei Ivanovici. Şi eu o să-mi iau revanşa! Auzi, să-mi spue mie că habar n'am de Radio-tehnică!?... (Asta se întâmplase în ziua matchului Dinamo — Norrköping).

Salonul familiei UMNOV era o cameră spaţioasă, şi în seara aceasta de ajun avea un aspect sărbătoresc. Un pom mare de Crăciun, cu minunatele globuri multicolore şi strălucitoare, ocupa unul din colţuri. In faţa lui, pe o masă adusă din laborator stătea cutia televizorului, iar covoraşul dela poalele pomului era acoperit de nenumărate cutii, aduse — zice-se — de Moş Crăciun.

Nicio lampă nu ardea. Numai lumânările electrice ale pomului răspândeau în odae lumina caldă, prietenoasă, care dădea iluzia aceea neuitată de mister şi poveste, a ajunurilor de Crăciun ale copilăriei.

Uşa se deschise încet. In pragul ei, doi copii în hăinuţe de sărbătoare şi-au aruncat ochii mirărilor spre necunoscutul plin de surprize al Crăciunului. Băeţelul

a păşit primul. Ii trecuse prima uimire şi acum se îndrepta cu paşi repezi spre pom trăgând energic de mână o fetiţă de vreo patru ani, care nu-şi revenise încă din surprindere şi nu-şi putea deslipi privirile dela feeria colorată a pomului de Crăciun.

— Apasă aici, spuse zâmbind satisfăcut Andrei Ivanovici Umnov, a cărui senzaţie de mulţumire, în acea clipă nu putea fi egalată decât de aceea a Anei Pavlovna, soţia lui, care privea cu o încântare deplină la fericirea această mică dar totuşi atât de mare, a celor doi copii.

Cu un gest energic, SERGHEI apăsă butonul. Se auzi un mic zgomot şi după câteva secunde ecranul de pânză începu să se anime. In dreptunghiul de lumină apăru capul cârlionţat al unei fetiţe, care pronunţă cu mult curaj (aşa i s'a părut micuţei Lena):

— Urez tuturor copiilor sovietici un Crăciun fericit!

Micuţul cap dispăru de pe ecran şi în locul lui apăru un bărbat tânăr.

— E Fedotov, e Fedotov! strigă entuziasmat Serghei.

Vocea din aparat se auzi din nou.

— Copii, bună seara. Astă seară vom face împreună — dacă vreţi — pe suporterii echipei Dinamo. Operator, dă drumul te rog filmului cu fazele cele mai frumoase dela matchul Dinamo-Norrköping. A fost cerut de un mare număr de copii. Cea mai frumoasă scrisoare am primit-o dela Serghei Umnov din Stalingrad!

In şir indian, alergând, apăru în mijlocul ecranului echipa favorită a lui Serghei: Dinamo-Moscova. După ea Norrköping. SaIutul, tragerea la sorţi, cuvântul prinţului Gustav-Adolf şi matchul se începe. Exact ca la cinema, obiectivul se plimbă dela un capăt la altul al terenului. O lovitură de cap şi mingea ajunge la Fedotov. Un moment de învălmăşeală în careul de 16 metri şi brusc obiectivul se mută în spatele porţii lui Norrköping, ca să prindă traectoria fulgerătoare a primului goal. Portarul suedez s'a aruncat desnădăjduit dar balonul a trecut exact prin colţul din dreapta al porţii şi se odihneşte acum în plasă. Un shoot de maestru!

Serghei bate din palme. E fericit. Pe rând se desfăşoară alte faze ale matchului, un sfert de oră de football de cea mai înaltă clasă. Se aude fluerul final. Scorul e 5-1 în favoarea echipei sovietice.

— Bine au jucat băeţii noştri, spune sentenţios Serghei. Ştii tată, când o să fiu mare, vreau să joc şi eu la Dinamo!

Andrei Ivanovici zâmbi. Prin minte îi trecuse imaginea unui mare stadion, ai cărui spectatori strigau în cor: Hai Serioja, Hai Se-rio-ja! Ce frumos să vezi zecile de mii de tineri animaţi de entuziasmul întrecerilor sportive, etalând pe gazonul stadioanelor, sănătatea şi energia unui popor viguros. Profesorul Umnov era un om încă tânăr şi iubea sportul. El însuşi fusese cu cincisprezece ani în urmă, recordman la canotaj. De aceia îi întinse mâna lui Serghei, şi răspunse foarte serios:

— Perfect băete! Să facem însă o convenţie: Numai la Dinamo!

*

Fără îndoială, invenţia profesorului Umnov este magnifică. El surâse satisfăcut de creaţia sa, privindu-şi odrasla care se învârteşte în jurul aparatului fermecat.

Serghei straluceşte de fericire. Visul său copilăresc a fost realizat chiar în noaptea de Crăciun şi acest aparat, aceste imagini reduse la mărimea ecranului magic, sunt cele mai frumoase daruri, pe care tăticul său i le-ar fi putut oferi.

In cameră s'a făcut acum linişte.

Privind aparatul, Serghei are o idee: „Tăticule, hai să facem o călătorie în lume!"

Profesorul nu este mirat. Se aştepta la dorinţa aceasta. Curiozitatea copilului şi imaginaţia sa este deacum departe. Aparatul îi va aduce satisfacţia de a vedea lucruri şi oameni noui şi multe, multe învăţăminte.

Hai să încercăm!

Serghei apasă din nou pe buton! Aşa! Acum mişcă puţin lama din dreapta. Gata!

Micul ecran este acum străbătut în viteză de o serie de imagini. Serghei este uluit. Niciodată nu văzuse atâţia oameni, atâtea ţinuturi. Şi toate, fără a face măcar un pas, afară din casă.

Dar ce s'a întâmplat?

Ecranul este acum dominat de un fel de ceaţă prin care se ghicesc câteva raze ale unor becuri electrice. Se petrec aci lucruri ciudate... Ce poate fi sgomotul acesta? Sbierete, ţipete şi fluerături străbat ceaţa şi împrăştie în cameră o atmosferă necunoscută, calmei familii Umnov.

Ochii tuturor încearcă să străbată ecranul încet, ceaţa se risipeşte şi în faţa ochilor au un ring luminat de un bec atârnat de plafon.

In mijlocul ringului, se mişcă greoi două masse de carne. Par a fi luptători.

La unul din colţuri un individ în cămaşe cu mânecile suflecate şi cu un trabuc în gură pare a fi arbitru. La un moment dat, unul din luptători, se repede asupra celuilalt, îi dă un pumn în gură, îl trânteşte jos şi îi răsuceşte un picior, muşcându-l de umăr. Răcnete, apoi celălalt se smulge din strânsoare îi dă adversarului un picior, îl culcă jos şi începe să-l isbească puternic în cap. Arbitrul priveşte calm, fumându-şi trabucul.

In sală „entuziasmul" este la culme: spectatorii aruncă cu pălăriile în aer. Se pot vedea în sală oameni, toţi în cămăşi, cu gulerele cămăşilor larg desfăcute, cu cravata într'o parte, congestionaţi, agitând frenetic braţele, ţipând şi scuinând.

Profesorul Umnov este foarte atent. Prinde frânturi de fraze. Se vorbeşte în limba engleză. Sau mai bine zis ... înjură.

Serghei, cu ochii ţintă la aparat, şopteşte uluit: „Unde ne aflăm tată? Şi ce sport este ăsta?".

Profesorul Umnov rămâne o clipă deconcertat. Dar răspunde repede: „In America. Dar ăsta nu este sport. Să trecem mai departe".

Şi pe ecran încep a defila şiruri de blocuri, cu lumini şi firme luminoase. Să ne oprim o clipă aci. Sus cam la înălţimea primului etaj este o firmă luminoasă: „Charley S". Pare a fi un club al unei asociaţii secrete. Dar aparatul profesorului Umnov are iarba fiarelor. Să-l însoţim. Trecem printr'o sală care pare a fi o decentă bodegă şi ne oprim într'o cameră, apărată de o perdea mare şi grea şi de o uşă groasă, în care nu trebue să ciocănim convenţional.

In jurul unei măsuţe acoperite cu postav verde se agită patru indivizi, cari ţin fiecare în mână teancuri de bancnote. Unul e gras, cu un lanţ gros de aur peste pântecele enorm. Pare a fi şeful acestei bande. In jurul lor sunt alţi câţiva indivizi, cari par a fi boxeuri sau foşti, cu pălăriile trase pe ochi, cu gulerele dela trenchuri ridicate, cu nasuri turtite, părând a fi foarte interesaţi în afacerea ce se discută.

Se pare că au ajuns la o înţelegere. Umnov nu mai „insistă".

„Să mergem mai departe", spune el.

— „Dar ce discutau acolo? — întreabă Serghei — şi de ce te-ai oprit, tată tocmai în camera aceia?

„Ei bine, băete, acolo se hotăra cine va fi campion mondial de box la toate categoriile".

20th Century Fox The News Sports". Ecranul prinsese în cadrul său... ecranul unui cinematograf de pe Broadway.

— „Ah! iată, tată un stadion. Ce mare este. Dar nu seamănă cu Dinamo al nostru".

Terenul este verde şi mare. La cele două capete porţi ca la rugby. Lume foarte multă. Megafoane anunţă şi pe ecran se poate citi:

„Prezentăm matchul dintre "the Bears" (Urşii) d-lui Hannagan, distinsul nostru concetăţean, conducător general al trustului acelor de gămălie Hannagan et Co şi „Condors" echipa lui Mr. A. X. H. Bixmonsley, coproprietar al fabricii de vax „The Stars".

Pe teren apar vreo 50 oameni, căptuşiţi şi blindaţi, cu căşti de piele în cap, acoperindu-le urechile, cu umerii prinşi în nişte carapace imense.

Vreo 20 din aceştia se aşează pe băncile special instalate pe tuşe. Jocul începe şi în curând, arbitrul flueră ceva. Jocul devine aprig. La un moment dat unul scapă cu mingea ovală, dar e ajuns, placat şi strivit de 20 oameni care-şi dispută balonul. Jocul se opreşte. Un medic pătrunde pe teren şi peste o clipă, pe o targă, nefericitul cu mingea este scos în nesimţire de pe teren. Altul îi ia locul. Lumea este în delir. Se aud strigăte de „bis", „bravo". Ceva nedesluşit. Este vacarm.

Serioja îşi întoarse feţişoara întrebător către tatăl său.

„Americanii spun că asta este football.

Filmul pare a interesa pe spectatorii din sală. Iată acum o clădire mare, monumentală, „Springfield".

— „Vezi, Serioja este un celebru institut de cultură fizică al Americii.

Ecranul ne poartă undeva, în câmpul care înconjoară clădirea. Dar ce vedem? Grupuri, grupuri, de tineri în uniforma armatei U. S. A. Se... cultivă făcând instrucţie, cu puşti, puşti mitraliere, iar mai departe se văd care blindate tot pentru educaţia... fizică a acestor tineri.

Pelicula ne poartă în aula clădirii dela Springfield. Sala este plină. Lume selectă, Domni eleganţi, doamne „bine" şi multe uniforme dela colonel în sus.

Conferenţiarul este „eroul" dela Corregidor: generalul Wainwright. „Eroul" este în vervă. Conferinţa sa cu subiect „sportiv" este foarte apreciată de asistenţă care aplaudă la scenă deschisă.

„Generalul" este emoţionat, roşu şi mândru de el. Incheie, sigur pe sine şi cu aprobarea deplină a şefilor săi:

„Armata noastră îşi dă foarte bine seama de importanţa sportului, fiindcă tunci când războiul va istovi rezervoriul de oameni ai armatei, atunci în locul celor căzuţi vor trebui să intre alţii, care să ştie tot atât de bine să pună baioneta la armă şi să-şi îndrepte puşca spre duşman".

Vorbele acestea negre sunt zugrăvite alb pe ecran. Produc plăcere „domnilor bine" din sală, care aplaudă, dar sunt ca săgeţi pentru inima plină de învăţături paşnice, a profesorului.

Se străduieşte să fie calm.

— „Gata Serioja am stat prea mult în America. Prea mult".

Se uită prin cameră, în care lampa umbrită de abat-jour aruncă o lumină discretă asupra lucrurilor. Respiră lung şi prinde a zâmbi.

„Fiule, dragă, desigur ai avut mult de învăţat. Mai ales ai învăţat cum nu se face sport şi mai ales poţi deosebi acum sportul cinstit, tovărăşesc, care acolo îmbracă forme războinice. Vezi tu, oamenii cari ţi-au trecut prin faţa ochilor au un singur ideal: banul. Nu e bine şi acolo nu se va realiza nimic bun".

Mai învârti odată butonul, apoi lumina dispăru depe ecranul aparatului, iar în cameră se aşternu tăcerea.

După câteva secunde Serghei întrerupse tăcerea:

—"E târziu tată, dar totuş aş mai vrea să ne plimbăm prin lume.

—"Bine.., îi răspunse profesorul. Ecranul se lumină. Serghei se apropie de aparat. Apăru deodată imaginea unui stadion imens în ale cărui tribune frământau zeci de mii de spectatori.

Când imaginea deveni clară, Serghei întrebă:

—"Ce este asta, tată?

—"Nu vezi? E Stadionul Sparta din Praga capitala ţării prietene Cehoslovacia. Uite acum intră pe teren o echipă de football.

—"Dar.., pe aceştia-i cunosc, îl întrerupse Serghei: sunt jucătorii echipei noastre de football, ŢDKA. Uite-i colo în faţă pe Bobrov, căpitanul echipei!

—"Da, da, da, aşa e — răspunse profesorul Umanov, fericit de entuziasmul băiatului.

Stadionul vuia de aplauzele necontenite cu cari spectatorii i-au primit pe jucătorii echipei sovietice. Indată, în acelaş ropot de aplauze îşi făcu apariţia echipa cehoslovacă Sparta.

La fluerul arbitrului, matchul începe. Jocul frumos este răsplătit cu aplauze şi încurajat de jucători. Jucătorii sovietici joacă cu vigoare, într'un desăvârşit spirit de echipă. Fazele se succed cu repeziciune dintr'o parte într'alta. Deodată la un puternic atac al echipei sovietice, excelentul Bobrov înscrie pentru ŢDKA. Publicul sportiv răsplăteşte cu aplauze această frumoasă acţiune a atacantului sovietic.

Serghei urmărea fascinat desfăşurarea jocului. Deodată, însă, pe ecranul aparatului apare o sală mare în care, în faţa a câteva mii de spectatori, se desfăşura o partidă de basket-ball. Era finala campionatelor europene de basket dintre echipele Cehoslovaciei şi URSS. Matchul este nespus de frumos şi de astă dată sovieticii au eşit învingători datorită jocului impecabil pe care l-au desfăşurat. Această victorie le-a adus şi mult dorit titlu de campioni europeni.

Serghei e fericit. Nu mai poate de bucurie. In decursul a mai puţin de zece minute, ecranul aparatului i-a dat satisfacţia a două victorii ale sportivilor ţării sale.

Deodată ecranul se întunecă: dar numai pentru o clipă, căci imediat apărură străzile largi şi frumoase ale unui oraş.

—"E Praga, oraşul de aur, îi explică profesorul. Acest frumos oraş, e capitala vrednicului popor cehoslovac, care ani dearândul a avut de îndurat jugul ocupaţiei hitleriste, până la sosirea trupelor sovietice eliberatoare. Vezi, acolo este castelul Hradiamj, reşedinţa preşedintelui republicei".

Străzile oraşului se umplură deodată de mii de tineri îmbrăcaţi în costume pitoreşti.

—"Dar, aceştia cine sunt? întrebă Serghei!

—"Sunt delegaţii milioanelor de tineri din lumea întreagă veniţi la festivalul mondial al Tineretului democrat dela Praga. In acest mare grup pe care-l vezi sunt sute şi mii de tineri cari aparţin diferitelor popoare: francezi, sovietici, englezi români, cehoslovaci, algerieni, indieni, negri şi alţii. Deşi nu vorbesc aceiaşi limbă uite totuşi ce bine se înţeleg. Parc'ar fi fraţi!

Imediat imaginea depe ecran dispăru, pentru ca o altă să-i ia locul.

Ne aflăm de astă dată pe un imens stadion. Este stadionul Masaryk unde au loc întrecerile sportive ale tinerilor veniţi la festivalul mondial al tineretului democrat. Stadionul este pavoazat cu drapele aparţinând tuturor ţărilor participante. Amalgamul de culori dau un aspect pitoresc stadionului. Deasupra tribunelor jur împrejur se pot vedea placarde cu lozinci în toate limbile cari îndeamnă tineretul la unitate şi luptă pentru libertatea popoarelor.

Intrecerile dintre sportivii tineretului se desfăşoară într'o atmosferă de adâncă şi călduroasă prietenie, într'un entuziasm de nedescris, caracteristici ale înaltului ţel pe care-l urmăreşte tineretul sportiv progresist din întreaga lume: frăţia şi pacea între popoare.

De pe ecran a dispărut orice imagine. Jurnalul sonor, cuprinzând o trecere în revistă a principalelor evenimente sportive ale anului, din Cehoslovacia, care rula la unul din marile cinematografe din Praga, a luat sfârşit.

Serghei răsuci butonul aparatului de televiziune dar puternica impresie a celor văzute i se întipări adânc în minte.

Deodată se auzi în aparat o pocnitură surdă ca şi cum cineva s'ar fi distrat lovindu-l cu o pietricică. Profesorul Umnov se ridică alarmat de pe scaun.

— Ei drăcie, iar s'o fi rupt arcul acela! De câte ori i-am spus lui Zinin... Serghei îl urmărea curios, cu ochii întrebători. Ce nenorocire! Ar fi vrut să vadă atâtea şi.. uite, acum se rupe arcul!

Dar teama sa nu fu nici un moment justificată, căci profesorul Umnov, o clipă încruntat, redeveni zâmbitor: reuşise să repare stricăciunea, o nimica în fond. Il privi amuzat pe Serghei şi, bătându-l prieteneşte pe umăr, puse o întrebare la care era sigur dinainte că va primi un răspuns afirmativ:

— Ce zici, Serioja, mergem mai departe?

Băiatul, intrat în lumea imaginilor de pe pânză, nici nu avu puterea să răspundă. Incuviinţă doar cu capul. O învârtitură de buton ca o atingere de baghetă magică şi.. iată defilând munţi, păduri, întinderi nesfârşite... La orizont se vede clar, confluenţa a două ape.

—Ce sunt astea, tată?

— Dunărea şi Sava. Suntem la Belgrad..

Ecranul, până atunci neînsufleţit, începu să prindă viaţă. Primii oameni îşi făcură apariţia iar mai apoi, multiplicându-se parcă, deveniră o mulţime forfotindă.

Terajie, strada centrală din Belgrad, părea cuprinsă de un du-te vino necontenit. Vitrinele bogate ale magazinelor, afişele multicolore de cinema, lumea aceea grăbită purtând în priviri flacăra optimismului, totul arăta că aci s'au întâmplat prefaceri structurale, că ţara Mareşalului Tito este străbătută de un nou elan de viaţă.

In faţa stadionului „Steaua Roşie" aglomeraţia era de nedescris iar cozile dela casele de bilete păreau nesfârşite.

Explicaţia era simplă: pe teren tocmai urmau să înceapă campionatele naţionale de atletism ale Jugoslaviei şi nici unui sportiv nu-i era permis să scape acest eveniment.

— Vezi, Serioja, ce bine-i că avem aparatul? Nu mai facem coadă la bilete!

Serghei râse febril, poate mai mult cu gândul la ce va avea de văzut, la sportivii despre cari citise numai prin ziare sau discutase aprins de atâtea ori cu colegii de şcoală.

Când ecranul îşi fixă retina în incinta stadionului plin până la refuz, Serghei scoase un strigăt, în acelaş timp de mirare şi de mulţumire.

Culoarele de sgură neagră, despărţite de liniile grozav de albe — cel puţin aşa i se păreau lui Serghei — erau ocupate de către concurenţii cursei de 100 m.

Pe locuri... fiţi gata.., start!

Opt săgeţi au ţâşnit din gropile de plecare, pornind într'o goană nebună spre aţa care marca sfârşitul alergării şi.. poate victoria! Pe primele două culoare se angajează lupta pentru şefie. Câteva secunde trec.. apoi Sobolovici trece primul linia de sosire. Speakerul îi anunţă victoria, în acelaş timp un strălucit record naţional.

Ovaţii, aplauze entuziaste.

In celelalte părţi ale stadionului au început aruncarea ciocanului şi săritura cu prăjina. Un motiv pentru a-i putea admira pe Gubijan sau Lenert Stevan...

Brusc, aşa fără niciun motiv aparent, profesorul Umnov întoarse butonul, spre uşor imaginabila satisfacţie a copilului.

— Te vei mira poate, dragul meu, că am întors butonul. Dar tu ştii bine că nu numai vedetele contează. Hai (şi aci ecranul începuse să arate un vast şantier unde munca era în toiu) să vedem puţin şi pe cei cari muncesc pentru viitorul şi buna starea patriei lor. Vezi tu pe aceşti tineri ce lucrează cu voinicie în sunet de cântece? Ei sunt acei ce au luptat în munţi în vajnice grupuri de partizani. Din rândurile lor se vor afirma, mai târziu gloriile cari vor duce faima Jugoslaviei peste hotare. Şi acum să trecem şi în altă ţară că doar mai sunt atâtea de văzut..

*

Capriciile butonului, dela aparat, îi poartă acum pe cei doi prin meleagurile însorite ale Spaniei, acea Spanie cântată odinioară de poeţii din cele patru colţuri ale lumii şi astăzi ţinută sub călcâiul dictatorial al fascistului Franco.

Profesorul Umnov zâmbi cu o umbră de melancolie, desigur nu gândindu-se la Franco, ci privind aceste locuri pe cari le călcase prin 1936 când fusese plecat ca voluntar în armata republicană spaniolă. Cât de uşor trece vremea!

Pentru scurt timp, ecranul se întunecă iar mai apoi, luminându-se îşi opri imaginea asupra unei arene circulare, pe frontispiciul căreia se găsea scris cu litere impunătoare: „Gran Arena de Madrid". Vrasăzică aci se organizează mult vestitele lupte de tauri!

Serghei privea cu interes crescând năvala de spectatori ce se îmbulzeau la porţile arenei şi îl opri cu un gest mut pe tatăl său, când acesta vru să întoarcă mai departe butonul.

— Nu, lasă tată, să vedem ce-o să se întâmple...

Profesorul încuviinţă nu fără oarecare nemulţumire: ţinea tare mult să-l ferească pe băiat de aspectele putrede ale vieţii sportive. Dar dacă îi ceruse atât de insistent...

In partea dreaptă, comunicând cu arena printr'un gang strâmt şi întunecos, se zăreau cabinele toreadorilor şi picadorilor. Umnov îşi călcă pe inimă şi făcu astfel ca ecranul să poată reda un moment din cele premergătoare luptei. Şi într'adevăr, peste câteva clipe, ochii micului Serghei urmăreau în voie preparativele pe care le făcea, blazat şi distant, celebrul don Luiz Fernando Jose el Salerto, asul toreadorilor madrileni. Congestionat, ca în preajma unei crize de apoplexie, se învârtea prin cabină, organizatorul. El frământa în gură cu o nervozitate de neoprit un trabuc scos din cutia ce purta o etichetă frumos colorată şi mai ales... americană: „Tabaco Cigarettes". Insfârşit, sună semnalul de începere şi picadorii îşi făcură intrarea în arenă. Un muget înfricoşător şi, după câteva momente, un taur mare şi puternic răvăli în mijlocul adversarilor săi. Lupta începu obişnuită până când fu anunţată intrarea în arenă a faimosului don Luiz. Acesta salută cu graţie afectată publicul apoi îşi pregăti sabia şi eşarfa roşie. Taurul văzând eşarfa se avântă cu un muget de veşnică furie. Don Luiz cu o mişcare dibace îşi înfipse sabia în ceafa animalului. Acesta nu se dădu înapoi aşa cum se aştepta toreadorul ci cu o întoarcere bruscă îşi înfipse coarnele în pieptul frumosului Don Luiz, care se prăvăli la pământ în timp ce în tribune se iscă un vacarm îngrozitor. Pe loc cei cinci picadori săriră în arenă şi în puţină vreme reuşiră să doboare într'un lac de sânge pe nefericitul taur.

Mulţimea începuse să părăsească teatrul acestei dispute... sportive. In urmă, câţiva oameni cărau pe o brancardă corpul neînsufleţit al lui Don Luiz Fernando Jose el Salerto şi leşul taurului.

Profesorul Umnov lăsase într'adins ca această grozăvie să ia sfârşit. Revenise asupra hotărârii sale şi acum îl privea pe copil cu o figură semnificativă:

— Vezi tu Serioja, că şi în Spania se face sport! Şi încă ce sport...

*

Cineva ciocăni la uşă. Umnov şi Serghei tresăriră, speriaţi parcă. Erau atât de absorbiţi de lucrul lor, încât şi uitaseră de cele ce-i înconjurau.

— Tovarăşe profesor, a venit Matei Nicolaevici cu becurile acelea!...

Era Maşa, bătrâna lor menajeră şi doica lui Serghei. Umnov îi răspunse cu o ciudă copilărească în glas:

— Bine, bine. Spune-i că vin îndată.

Inchise aparatul, mângâie zulufii blonzi ai lui Serghei cu un gest care vroia să spună: „Mă întorc în două minute băete" şi, grăbit, ieşi din cameră.

In urma lui, Serghei rămase gânditor în fotoliul preferat al tatălui său. Văzuse atâtea lucruri neaşteptate cari îi reveneau acum în minte ca o cavalcadă uriaşe! Nici nu... Umnov se întoarse în cameră. Profesorul era fericit că reuşise să termine repede cu Matei Nicolaevici, pentru a se putea reîntoarce la dragul lui Serioja.

Se îndreptă spre aparat, întoarse butonul şi, după câteva clipe ecranul se lumină lăsând să se vadă, profilându-se la orizont, zidurile unui oraş celebru în antichitate pentru cultura sa şi cunoscut azi pentru crimele monstruoase ce se petrec înlăuntrul şi în afara lui: Atena.

Pe o stradă lăturalnică, văzură un grup de oameni în costum de sport. Erau zece atleţi cari urmau să ia plecarea în campionatul naţional de marathon. Hm, zece oameni! Marathonul care altădată aduna la start sute de atleţi greci e disputat acum de o mână de alergători!

Profesorul Umnov clătină întristat din cap. Ii preţuia tare mult pe greci şi îl îndurera nespus starea lor actuală. Un pocnet de pistol şi cei zece atleţi porniră în fuleuri prea mari pentru o asemenea cursă. După vreo patru kilometri se văzu apărând o pădure cu copacii deşi...

Dar ce-i asta? Se auzea din ce în ce mai distinct, un cântec de luptă. Pe şosea îşi făcu apariţia un autocamion militar în care se găseau trei bărbaţi şi două femei. Toţi aveau mâinile legate la spate şi un soldat îi păzea cu baioneta la armă.

— Tată soldatul acela nu era îmbrăcat în uniformă englezească?

— Da, băiete era soldat englez. Iar cei cinci prizonieri făceau desigur parte din armata democrată a generalului Markos. Dacă vrei să fii liber în Grecia de azi, trebue să lupţi şi să accepţi riscurile luptei"...

*

Din pădurea de care trecuseră cu vreo câteva sute de metri răsună o rafală de gloanţe. Cei cinci prizonieri plătiseră scump păcatul de a fi vrut să ducă o viaţă mai bună, mai fericită. Umnov astupă cu mâinile urechile copilului. Nu vroia ca acesta să audă grozăvia.

In primul sat în care intrară nu era mai nimeni. Casele păreau părăsite şi totul arăta o dezolantă singurătate. Pe prispa unei căsuţe, o bătrânică plângea cu hohote, ştergându-şi ochii cu o horbotă mare, roşie. Umnov ar fi vrut s'o întrebe ce i s'a întâmplat, însă îşi dădu seama că se găsea doar în faţa unui aparat. Abia atunci observă că bătrâna era în doliu... „Cine ştie, i-o fi murit bărbatul sau fiul, în luptele de partizani", gândi profesorul. Şi — nu ştiu cum — i se păru că batista roşie cu care femeia căuta să-şi oprească lacrimile, apărea ca un simbol al libertăţii..

In timpul acesta, cinci atleţi — atâţia mai rămăseseră din cei zece câţi luaseră plecarea — continuau o cursă penibilă...

Profesorul Umnov întoarse desgustat butonul. Avea credinţa că îşi face un rău lui însuşi dacă mai continuă. Aşa dar, mai bine să treacă în altă parte. Ii căută privirea lui Serghei şi îi păru că şi acesta nutreşte acelaşi gând...

*

SERGHEI întoarse capul nemulţumit. Tot celace crezuse până atunci despre sport, era în deplină contradicţie cu celace văzuse în seara aceasta de ajun. Nu prea înţelegea bine, dar mintea lui nepervertită, de copil, refuza să accepte necesitatea de a te bate într'un ring plin cu noroi sau de a intra sănătos şi întreg pe un teren de sport, ca să fii scos pe targă...

Andrei Ivanovici îşi dădu seama de nedumerirea lui Serghei. Ii întinse mâna şi cu o mişcare scurtă, întoarse butonul aparatului.

— Să nu crezi, băete dragă, că cei ce ai văzut şi auzit este sport adevărat, zise el zâmbind. Ţi-am făcut plăcerea de a vedea, în decurs de numai o oră, viaţa sportivă a lumii întregi. Gândeşte-te bine, ce preferi: lăcomia unor oameni, care în goană după bani sunt gata să se degradeze pe ei înşişi şi sportul în general, sau lupta frumoasă de pe stadioanele noastre, în care — e drept — nu se poate câştiga de cât, cel mult, gloria sportivă pe care ţi-o acordă spectatorii prin aplauzele lor...

Vocea familiară a lui Fedotov îl întrerupse:

— Incheiem programul nostru din astă seară, cu transmisiunea finalei concursului de patinaj artistic, ce se desfăşoară în parcul sportiv „Gorki" din Moscova.

Ecranul se animă. Sub lumina reflectoarelor, care îşi concentraseră petele de lumină asupra unui singur punct, o fată sveltă descria curbe minunate pe suprafaţa strălucitoare a gheţii. Iat-o că se opreşte, într'o piruetă surprinzătoare, se întoarce şi zboară din nou, cu o viteză şi eleganţă uimitoare.

Obiectivul aparatului se întoarse spre tribunele de oţel. Unul din reflectoare se plimbă peste marea de capete. Pe feţele spectatorilor se poate citi o expresie de admiraţie. O fată strigă entuziasmată:

— Bravo, Iakuşina!

Este semnalul care declanşează un ropot furtunos de aplauze.

Dar iată, o poartă se deschide, şi pe gheaţa luminată acum feeric, intră în rânduri strânse, garda zânei munţilor. Costumele argintate şi aurite, lucesc în lumină, creând o minunată simfonie colorată. Aaa-ul de uimire al spectatorilor, este repetat de către Serghei şi Lena, care privesc în extaz la scena primirii peţitorilor prinţului pădurilor...

— Este baletul pe gheaţă al şcolii de dans din Moscova, spuse Andrei Ivanovici. Copii, priviţi cât de bine poate fi îmbinată tehnica sportivă cu simţul esteticului. Sigur că sunt şi concursuri de patinaj pur sportive, dar câtă eleganţă şi câtă frumuseţe se ascund în această feerie teatralo-sportivă... Profesorul Umnov era entuziasmat.

— Dacă aş fi, cu 15 ani mai tânăr, cred că m'aş apuca de patinaj, adăugă el, ca pentru sine.

— Tată, vreau să mă înscrii şi pe mine la şcoala de balet pe gheaţă... Vocea micuţei Lena era puţin tremurătoare şi ochii albaştri se uitau rugător.

— Bine Lenăcica, numai să creşti niţel mai mare, răspunse zâmbind Ana Pavlovna, în locul soţului ei, care privea, cu regret parcă, în ecranul colorat al televizorului, în mijlocul căruia tocmai atunci, prinţul pădurilor dansa o mazurcă pe gheaţă cu zâna munţilor...